

Účetnictví

Daně

Právo

Dotace a investiční
pobídky

dReport: Březen 2024

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získajte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Daně

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Březen 2024

Zalistujte si v pravidelném přehledu novinek z daní, dotací a investičních pobídek.

NSS potvrdil závěry v otázce výkladu pojmu „skutečný vlastník“ licenčních poplatků

Téměř před rokem jsme vás informovali o dalším z rozsudků, který se věnoval výkladu pojmu „skutečný vlastník“ v případě plateb licenčních poplatků. Jednalo se o rozsudek Městského soudu v Praze ve věci společnosti Avon Cosmetics Limited („Avon UK“). Nejvyšší správní soud („NSS“) nyní svým rozsudkem č.j. 4 Afs 63/2022 ze dne 21. února 2024 potvrdil závěry Městského soudu i samotného správce daně.

Připomeňme si ve zkratce, co bylo předmětem sporu

Společnost Avon UK požádala o přiznání osvobození příjmů z licenčních poplatků od srážkové daně podle § 38nb zákona o daních z příjmů. Správce daně však její žádost zamítl, neboť dle jeho názoru nebyly splněny veškeré zákonné podmínky pro takové osvobození. Konkrétně Avon UK (jako příjemce) neprokázala, že je skutečným vlastníkem licenčních poplatků, o jejichž osvobození žádala. Tento postup potvrdil i Městský soud, o jehož rozhodnutí jsme vás informovali v našem [předchozím článku](#).

Argumentačně Městský soud i správce daně opřeli své závěry o následující skutková zjištění. Avon UK se sice stala v rámci skupiny výhradním držitelem licenčních práv k duševnímu vlastnictví a byla oprávněna udělovat sublicence dalším společnostem ve skupině, majetková práva však i nadále zůstala ve vlastnictví amerických společností a Avon UK byla smluvně zavázána platit těmito společnostmi poplatky za licencovaná práva. Fakticky tak Avon UK vybírala od jednotlivých společností ze skupiny licenční poplatky ve výši 6 % z jejich čistých tržeb a následně platila americkým společnostem za stejná licencovaná práva licenční poplatky ve výši 5,68 % z čistých tržeb. Dle názoru správce daně se Avon UK na základě smlouvy s americkými společnostmi smluvně zavázala předat drtivou většinu přijatých licenčních poplatků jiné osobě (zhruba 95 % licenčních poplatků vybraných od ostatních společností ze skupiny), a tudíž nemůže být skutečným vlastníkem licenčních poplatků.

Názor Nejvyššího správního soudu

Případ doputoval až k NSS, který rozhodl v souladu se závěry Městského soudu. Dle jeho názoru z okolností smluvních vztahů a s ohledem na souvislost obou plateb (sublicenčních a licenčních) vyplývala implicitní smluvní povinnost Avon UK předat drtivou většinu svých licenčních příjmů jiné osobě.

NSS tedy potvrdil závěr městského soudu, že Avon UK **nenaplnuje definiční znaky skutečného vlastníka licenčních poplatků** vybíraných od jednotlivých společností ze skupiny, **neboť z hospodářského hlediska nemá z těchto přijatých licenčních poplatků skutečný prospěch. Nemůže svobodně určit, jak budou tyto prostředky využity, a nemůže je užívat a požívat bez omezení**, protože je na základě licenční smlouvy povinna drtivou většinu z vybraných licenčních poplatků předat americkým společnostem.

Rozsudek potvrzuje konzistentní praxi a přístup českých správních soudů, resp. správce daně k této problematice. Bohužel v daném případě nedošlo k vypořádání některých námitek a argumentů, které dle NSS nebyly předloženy v rámci řízení a žaloby (ale až v rámci kasační stížnosti). Otázkou je, jestli by to mělo na posouzení daného případu vliv.

Jak ukazuje tento případ, ale i další zahraniční rozsudky (na které rozsudek odkazuje – bohužel ne vždy jsou zde detailněji rozebrány), teoretický koncept skutečného vlastnictví je v globalizované ekonomice poměrně složitě uchopitelný. Byť nelze zcela předjímat, kam se budou výklady a judikatura v této oblasti (ještě) posouvat, doporučujeme v případě uzavírání smluv (nejen sublicenčních) zhodnotit kromě samotné transakce i celkový kontext situace.

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Ivana Veselá
ivesela@deloittece.com

Přehled novinek

Soudní rozhodnutí a stanoviska v oblasti DPH

- V případě **C-314/22 Consortium Remi Group** rozhodoval Soudní dvůr o tom, kdy může začít běžet lhůta pro opravu odvedené daně v situaci, kdy se pohledávka stane obtížně dobytou. Soudní dvůr nestanovil pevný počátek takové lhůty, pokusil se jej vydefinovat relativně prostřednictvím hledání stupně nejistoty ohledně definitivního neuhrazení pohledávky. Český zákon o DPH, který odvíjí počátek běhu lhůty od DUZP plnění, tak očividně pohledu Soudního dvora odporuje.
- V případech **C-341/22 Feudi** a **C-87/23 Latvijas** (zde prozatím jen v rámci stanoviska generálního advokáta) je komentována problematika výkonu ekonomické činnosti a nároku na odpočet daně na vstupu. V obou případech je finanční aspekt poskytovaných plnění chápán jako podružný, důraz je kladen na samotný způsob, jakým je činnost provozována. Za ekonomickou činnost tak lze považovat i takové jednání, které se vyznačuje konstantní ztrátovostí. Tento pohled odpovídá starší judikatuře Soudního dvora, nicméně může být vnímán jako nekorespondující s jeho některými nedávnými rozhodnutími.
- Ve věci **C-533/22 Adient** se generální advokát Soudního dvora zabývá otázkou vzniku provozovny pro účely DPH. Dle jeho představ by v současné době mohla být dosavadní rozhodnutí Soudního dvora v oblasti provozoven vnímána jako překonaná a při analýze vzniku provozovny by se měla sledovat především úroveň shody činnosti provozovny s činností jejího zřizovatele. Současně by v určitých situacích nemuselo být například nutné, aby provozovna disponovala stabilním personálem. Názor generálního advokáta je poměrně kontroverzní.
- Ve svém rozhodnutí **4 Afs 64/2023-44** ohledně charakteru převáděných pozemků z pohledu zákona o DPH uvedl Nejvyšší správní soud, že takový pozemek, který je určen k zastavění, je nutné považovat za stavební pozemek. Dle názoru soudu představuje úmysl smluvních stran pouze jednu z okolností, z níž může vyplývat, že převáděný pozemek je určen k zastavění (přitom se zpravidla bude jednat o okolnost stěžejní). Další okolností je například existence správních úkonů v podobě existujícího územního plánu, případně návrhu na změnu územního plánu. Názor Nejvyššího správního soudu odpovídá českému zákonu o DPH a koncepčně propojuje jeho znění s úpravou dle EU směrnice o DPH.

Tomáš Brandejs
tbrandejs@deloittece.com

Krátce z mezinárodního zdanění

Spojené království: Ministerstvo financí vydalo aktuální informace o provádění pokynů OECD k bezpečnému přístavu Pilíře 2

Britské ministerstvo financí oznámilo, že v návaznosti na aktualizované pokyny OECD/G20 Inkluzivního rámce pro BEPS vydané v prosinci 2023 zavádí pravidla proti zneužívání přechodného opatření bezpečného přístavu založeného na informacích obsažených ve zprávě podle zemí (CbCR) v rámci Pilíře 2. Doplnění pravidel se zaměřuje na zneužívací mechanismy, a to s účinností od 14. března 2024. Vláda požádá o konzultaci ohledně provádění těchto pravidel a zahrne je do nadcházející novely zákona o financích.

Německo:

Aktualizovaný návrh pokynů k požadavkům na dodržování předpisů při transakcích s virtuálními měnami

Ministerstvo financí Německa aktualizovalo dřívější návrh pokynů, které se týkají dodržování předpisů při transakcích s virtuálními měnami, s cílem vyjasnit pravidla pro daňové poplatníky. Pokyny vyžadují přesné vykazování těchto transakcí a rozlišují mezi centralizovanými a decentralizovanými platformami. Daňoví poplatníci budou povinni vést evidenci záznamů o transakcích a při absenci dostačujících údajů mohou být podrobeni řízením daňových úřadů v oblasti odhadů příjmů, ačkoli za určitých podmínek mohou být sankce prominuty. Zatímco návrh poskytuje představu o budoucích požadavcích na dodržování předpisů, je možné, že se objeví problémy týkající se již proběhlých transakcí, u nichž již nejsou dostupné údaje nebo nejsou funkční příslušné platformy.

Daňové úřady aktualizují pokyny ke kritériím pro stálou provozovnu

Ministerstvo financí Německa vydalo aktualizované pokyny týkající se kritérií pro určení stálé provozovny podle vnitrostátního daňového práva. Podle těchto pravidel by domácí kancelář (home office) používaná pro práci na dálku obecně neměla být považována za stálou provozovnu. Mezi klíčové podmínky stálé provozovny patří požadavek na trvale umístěné zařízení určené k podnikání, které má podnik k dispozici, rozlišení mezi stálou provozovnou pro management a jinými typy stálých provozoven a použitelnost definic stálé provozovny podle smluv o zamezení dvojího zdanění. Cílem pokynů je poskytnout daňovým poplatníkům větší přehlednost, zejména pokud jde o daňový přístup k domácím kancelářím, a zároveň zdůraznit význam věcné analýzy při určování statutu stálé provozovny.

Švýcarsko: Spuštění omezených fondů kvalifikovaných investorů

Ve Švýcarsku byly spuštěny omezené fondy kvalifikovaných investorů (L-QIF). Tyto fondy, které jsou k dispozici výhradně kvalifikovaným investorům, představují rychlou a nákladově efektivní alternativu k lucemburskému vyhrazenému alternativnímu investičnímu fondu (RAIF). L-QIF sice nevyžadují schválení ze strany Úřadu pro dohled nad finančním trhem, ale musí být spravovány regulovanými správci fondů. Mezinárodní

investory může odrazovat skutečnost, že tyto fondy podléhají švýcarské srážkové dani. Cílem zavedení L-QIF je zvýšit konkurenceschopnost Švýcarska v oblasti správy fondů a aktiv a nabídnout příznivé prostředí pro systémy kolektivního investování přizpůsobené kvalifikovaným investorům.

Belgie: Generální advokát považuje DAC 6 za dostatečně přesnou a jasnou

Generální advokát se vyjádřil k platnosti směrnice DAC 6 ve věci předložené belgickým ústavním soudem (C-623/22). Případ zpochybňoval jasnost a přesnost pojmů a definic směrnice DAC 6 a tvrdil, že mohou porušovat právo na spravedlivý proces a soukromí. Generální advokát ve svém stanovisku dospěl k závěru, že DAC 6 by neměla být zrušena. Tvrdí, že ačkoli jsou některé pojmy široké, nebrání zprostředkovatelům ve zjišťování oznamovacích povinností. Kromě toho generální advokát obhajuje omezení profesní mlčenlivosti advokátů podle DAC 6, což je v souladu s cílem směrnice, kterým je uložení oznamovací povinnosti zprostředkovatelům.

OECD: Schválení aktualizace komentáře k článku 26 vzorové smlouvy o zamezení dvojího zdanění

Rada OECD schválila aktualizaci komentáře k článku 26 vzorové daňové smlouvy OECD, který se zabývá výměnou informací. Aktualizace objasňuje, že informace získané prostřednictvím administrativní pomoci lze využít pro daňové záležitosti týkající se osob mimo původní příjemce. Nabízí rovněž pokyny zaměřené na důvěrnost údajů, včetně přístupu daňových poplatníků k předávaným informacím, které mají vliv na jejich daňovou situaci, a k informacím, které se netýkají konkrétních daňových poplatníků a jež vznikly na základě předávaných údajů.

Kypr: Zrušení ročního odvodu pro společnosti v registru

Prezident Kypru oznámil zrušení ročního odvodu ve výši 350 eur, který byl dosud ukládán společností zapsaným v registru obchodních společností a duševního vlastnictví. Toto rozhodnutí je součástí širších ekonomických opatření na podporu podnikání na ostrově.

Chcete získat více informací o klíčových daňových novinkách z celého světa a zůstat v obraze? Pak sledujte naše webové stránky tax@hand, kde najdete všechny relevantní informace o mezinárodním zdanění.

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Ivana Veselá
ivesela@deloittece.com

Novela zákona o zaměstnanosti: co se již změnilo a co nás čeká od 1. července 2024?

Začátkem prosince 2023 došlo ke schválení dlouho očekávané novely zákona o zaměstnanosti, která již přinesla změny platné k 1. lednu 2024. Další novinky, které novela obsahuje, však vstoupí v platnost až 1. července 2024. V čem budou změny spočívat? A jak se na ně připravit?

Již od prvního dne roku 2024 došlo k výrazným změnám v oblasti zprostředkování zaměstnání agenturami práce, a to zejména v oblasti podmínek pro získání a odejmutí povolení k takovému zprostředkování. Nově tak povolení vydává Ministerstvo práce a sociálních věcí, a nikoliv generální ředitelství Úřadu práce.

Novou podmínkou pro vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání je bezúhonnost jak právnické, tak fyzické osoby, která je členem statutárního orgánu právnické osoby. Zároveň musí být právnická osoba bezdlužná a jí či jejímu odpovědnému zástupci v posledních 3 letech nebyla uložena pokuta, která by vedla k naplnění důvodů k odejmutí příslušného povolení. Kauce žadatele o povolení ke zprostředkování zaměstnání se také zvýšila na 1 milion Kč a musí být doplacena i stávajícími držiteli tohoto povolení.

Důležitým bodem bylo upřesnění podmínek pro odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání. K odejmutí tak nyní může dojít v případě zprostředkování nelegální práce, porušení zákazu diskriminace, zastření zprostředkování zaměstnání či opakovanou nesoučinnost s orgány inspekce práce.

Novela dále přinesla upřesnění definice nelegální práce, kdy nově nezáleží na délce výkonu takové práce, ale pouze na parametrech závislé práce bez zahrnutí znaku soustavnosti. V souvislosti s výkonem nelegální práce a zastřeným zprostředkováním zaměstnání se také zpřísnily postihy, kdy je nově možné uložit trest až ve výši 2 let zákazu činnosti a úřad inspekce práce může uložit pokutu až do výše 1 milionu Kč za neposkytnutí potřebných údajů.

Co se změní od 1. července

Od 1. července 2024 budou v účinnosti změny, které ovlivní zejména zaměstnávání cizinců v ČR. Úřad práce bude nově oprávněn vyřadit neobsazené pracovní místo oznámené do evidence volných pracovních míst po 6 měsících od oznámení volného místa. Možností je také vyřazení volného místa z evidence v případě, pokud zaměstnavatel neposkytne potřebnou součinnost k obsazení. Toto opatření si klade za cíl udržovat evidenci aktuální a odpovídající skutečným potřebám trhu práce.

V souvislosti s evidencí volných pracovních míst, které je možné obsadit cizinci, dojde také ke zrušení testu trhu práce pro držitele zaměstnaneckých karet. V současné době se test trhu práce aplikuje v návaznosti na typ pracovního místa v rozsahu 10 až 30 dnů, v rámci kterých nelze volné pracovní místo použít pro cizince.

K 1. červenci 2024 dojde také k úplné elektronizaci informační povinnosti zaměstnavatele v oblasti zaměstnávání cizinců v ČR, kdy jedinou přijatelnou formou bude notifikace skrze datovou schránku zaměstnavatele či jeho zmocněného zástupce. Zmizí tak současná praxe, kdy je možné informaci (sdělení) o nástupu či ukončení zaměstnání cizince podat v elektronické či listinné podobě na předepsaném formuláři. Nově tedy bude nutné podávat informace ve formě .xml datového souboru, který bude obsahovat všechny potřebné informace. V případě, že zaměstnavatel bude chtít zmocnit jinou osobu, aby za něj tuto informační povinnost plnila, bude nutné zmocnění provést prostřednictvím Správy plných mocí ePortalu ČSSZ či zaevidování plné moci skrze příslušný formulář vůči Úřadu práce ČR. Do 30. června 2024 bude možné využívat současné možnosti plnění informační povinnosti vůči úřadu práce, od 1. července 2024 již bude ale jedinou možností výše uvedená elektronická cesta.

Obecným cílem novely zákona o zaměstnanosti je ujasnit a zpřehlednit podmínky pro poskytování služeb agentur práce, lépe definovat výkon nelegální práce a ve smyslu digitalizace zjednodušit zaměstnávání cizinců na území ČR.

Tomáš Kouba
tkouba@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Miroslav Svoboda
msvoboda@deloittece.com

Marek Romancov
mromancov@deloittece.com

Kateřina Novotná
knovotna@deloittece.com

Tereza Gebauer
tgebauer@deloittece.com

Miroslav Richter
MirRichter@deloittece.com

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Imigrace

Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloittece.com

Nepřímé daně

Adham Hafoudh
ahafoudh@deloittece.com

Radka Mašková
rmaskova@deloittece.com

Kontrolní hlášení

Jaroslav Beneš
jbenes@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Vyhlášení výzev OP TAK se zpozdí

Koncem února 2024 Ministerstvo průmyslu a obchodu aktualizovalo harmonogram výzev Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) a odsunulo tak vyhlášení výzev a zpřístupnění příjmu žádostí většiny programů. K odložení došlo například u dlouho očekávané výzvy Úspory energie, která je nově plánována na

2. kvartál, a výzvy Aplikace, jejíž vyhlášení se posunulo na 3. kvartál. Aktuální informace o nejdůležitějších dotačních výzvách vám přinášíme v článku.

Přehled nejdůležitějších dotačních příležitostí s nově stanovenými termíny:

Název výzvy	Podporované aktivity	Oprávnění žadatelé	Alokace	Plánovaný termín vyhlášení
Inovace	Pořízení inovativních výrobních technologií za účelem zavádění inovovaných produktů do výroby	MSP* a small mid caps**	1 mld. Kč	23. 4. 2024
Úspory energie	Snížení úrovně konečné spotřeby energie v rámci renovací a výstavby podnikatelských budov či prostřednictvím výměny výrobních technologií za energeticky efektivnější	MSP a velké podniky	5 mld. Kč	2. Q 2024
Potenciál	Pořízení pokročilých technologií i stavebních nákladů pro rozvoj výzkumných a inovačních kapacit podniku	MSP a mid caps***	1 mld. Kč	2. Q 2024
Digitální podnik	Pořízení ICT produktů a služeb souvisejících se změnou výrobního postupu, rozšířením kapacity nebo rozšířením výrobního sortimentu	MSP	1 mld. Kč	2. Q 2024
Aplikace	Podpora podnikového výzkumu a vývoje	MSP a velké podniky nad 3 000 zaměstnanců jen v tzv. účinné spolupráci s MSP	1,5 mld. Kč	3. Q 2024
Služby infrastruktury	Vybudování otevřené výzkumně-vývojové infrastruktury	MSP a velké podniky	1 mld. Kč	3. Q 2024
Udržitelné hospodaření s vodou	Úspory spotřeby vody v rámci hospodaření podniku	MSP a velké podniky	Bude upřesněno	4. Q 2024
Oběhové hospodářství	Pořízení inovativních technologií pro efektivnější využívání zdrojů oběhového hospodářství	MSP a small mid caps	Bude upřesněno	4. Q 2024

* Malé a střední společnosti (do 250 zaměstnanců)

** Malé společnosti se střední tržní kapitalizací do 499 zaměstnanců

*** Společnosti se střední tržní kapitalizací do 3 000 zaměstnanců

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Tereza Zemanová
tzemanova@deloittece.com

Zároveň doplňujeme, že na květen 2024 je avizováno vyhlášení dotační výzvy TREND Technologické Agentury ČR na podporu výzkumu a vývoje pro subjekty z celé České republiky všech velikostí.

V případě zájmu o více informací k některým z výše avizovaných výzev s vámi rádi prodiskutujeme podrobné podmínky v návaznosti na váš investiční plán.

Dotační výzva na pořízení nového bezemisního vozidla byla vyhlášena

V polovině března jsme se dočkali vyhlášení výzvy z Národního plánu obnovy s názvem „Záruka Elektromobilita“, která podporuje nákup bezemisních vozidel včetně dobíjecí stanice, a to formou záručního nástroje kombinovaného s dotační složkou. Žádosti je možné podávat až do konce září 2025.

Na co lze dotaci poskytnout?

- Elektrická vozidla a vozidla na vodíkový pohon
- Dobíjecí stanice (pouze s elektromobilem)

Kolik můžete získat?

- Bankovní záruka na úvěr až 70 %
- Pořízení vozu musí proběhnout pomocí úvěru od vybrané leasingové společnosti

Kategorie	Výše zaručovaného úvěru	Finanční příspěvek na vozidlo
M1 (osobní vozidlo)	Od 300 tis. Kč až 1,5 mil. Kč	Maximálně 200 tis. Kč/vozidlo
N1 (nákladní vozidlo)	Od 300 tis. Kč až 2 mil. Kč	Maximálně 250 tis. Kč/vozidlo
N2 do 4,25 t (nákladní vozidlo)	Od 300 tis Kč až 2,5 mil. Kč	Maximálně 300 tis. Kč/vozidlo
Vozidlo na vodíkový pohon	Od 300 tis Kč až 2,5 mil. Kč	Maximálně 300 tis. Kč/vozidlo
Dobíjecí stanice typu AC	Maximálně 100 tis. Kč	Maximálně 50 tis. Kč/stanice
Dobíjecí stanice typu DC do 40 kW	Maximálně 250 tis. Kč	Maximálně 100 tis. Kč/stanice
Dobíjecí stanice typu DC nad 40 kW	Maximálně 400 tis. Kč	Maximálně 150 tis. Kč/stanice

Pro koho je dotace určena?

- Podnikatelé bez rozdílu velikosti, včetně OSVČ

Jaké jsou další podmínky?

- Cena vozidla nesmí překročit výši 1,5 mil. Kč bez DPH.
- Vozidlo musí být nové (max. do 6 měsíců provozu a s nájazdem do 6 000 km).
- Vozidlo či dobíjecí stanici musíte pořídit nejpozději do 31. 12. 2025.
- Délka úvěru musí být min. 1 rok.
- Pořízené vozidlo či dobíjecí stanici nelze prodat min. 24 měsíců.
- Žádost lze podat ve chvíli, kdy máte schválenou a podepsanou úvěrovou smlouvu u leasingové společnosti nebo úvěrující banky.
- Celková podpora (tedy záruka za úvěr včetně finančního příspěvku) nesmí překročit limit veřejné podpory dle de minimis.

Termíny a lhůty:

- Datum zahájení příjmu žádostí: 18. 3. 2024
- Datum ukončení příjmu žádostí: 30. 9. 2025

V případě, že plánujete pořízení nového vozidla na elektrický či vodíkový pohon včetně dobíjecích stanic, neváhejte nás kontaktovat. Rádi posoudíme váš záměr nebo pomůžeme s revizí podkladů pro žádost o podporu.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Tereza Zemanová
tzemanova@deloittece.com

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček

lhancek@deloittece.com

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Dotace a investiční pobídky SK

Martin Rybar

mrybar@deloittece.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková

dhusakova@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.

Churchill I

Italská 2581/67

120 00 Praha 2 – Vinohrady

Česká republika

Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

dReport: Březen 2024

Zalistujte si v pravidelném přehledu účetních novinek.

Vykazování leasingu dle návrhu nového zákona o účetnictví

Ministerstvo financí zveřejnilo dne 15. ledna 2024 návrh nového zákona o účetnictví po zapracování připomínek z vnitřního i vnějšího připomínkového řízení. Jednou z velkých změn, které nový zákon o účetnictví přinese, je způsob vykazování leasingů.

Současná úprava v české legislativě

Dle stávající české účetní legislativy v případě jak finančního, tak i operativního leasingu vykazuje majetek poskytnutý k užívání ve svých aktivech jeho vlastník (pronajímatel), který tento majetek také odepisuje. Vlastník pak také účtuje do výnosů o úplatě za užívání předmětu leasingu. Nájemce účtuje o úplatě za užívání předmětu leasingu do nákladů, a to při respektování věcné a časové souvislosti, tedy většinou za použití účtu nákladů příštích období.

Navrhovaná úprava od 1. 1. 2025

Úprava vykazování leasingu v návrhu nového zákona o účetnictví (nZoÚ) vychází z definic prvků účetních výkazů a z důrazu na ekonomickou podstatu transakcí spíše než formálně-právní pojetí. Dle teze prováděcích vyhlášek k nZoÚ se leasingem rozumí smlouva, ve které pronajímatel poskytuje nájemci právo užívat aktivum po stanovenou dobu za jednorázovou platbu nebo řadu plateb. Finančním leasingem se pak rozumí situace, kdy při pronájmu přechází všechna podstatná rizika a odměny spojené typicky s vlastnictvím aktiva na nájemce. Upozorňujeme, že termín leasing je významově širší, než je nyní často vnímáno. Leasing je synonymum slova nájem a zahrnuje tak typicky smlouvy na užívání kanceláří, skladů, manipulační techniky či vozového parku. Může se ale týkat i smluv na užívání různé infrastruktury či fotovoltaických elektráren, které dosud za nájem považovány nebyly.

Krátkodobé leasingy dle nové účetní legislativy

Pro krátkodobé leasingy, tj. leasingy s dobou kratší než 12 měsíců, bude možno zachovat stávající stav, kdy je přenechání aktiva k dočasnému užívání považováno spíše za službu.

Dlouhodobé leasingy dle nové účetní legislativy

Dlouhodobý leasing bude považován za způsob pořízení „práva užívání“ a bude v principu vykazován obdobně jako pořízení majetku koupí. Dle teze prováděcích vyhlášek k nZoÚ bude konkrétní způsob účtování vycházet z pojetí leasingu podle mezinárodních účetních standardů, konkrétně dle standardu IFRS 16 *Leasingy*. Zásadní změnou tak bude účtování u nájemce, který bude při splnění podmínek pro uznání aktiva vykazovat právo užívání ve své rozvaze v příslušné položce hmotných aktiv a toto aktivum bude odpisovat. Zároveň bude nájemce vykazovat dluh, při jehož splácení bude účtovat úroky do finančních nákladů.

Dá se říci, že velké a střední jednotky budou postupovat zcela dle standardu IFRS 16, tj. včetně diskontování budoucích peněžních toků. Pro mikro a malé účetní jednotky bude pro snížení náročnosti

diskontování nepovinné, tj. budou ho moci aplikovat v případě, že se pro to dobrovolně rozhodnou. Předpokládá se, že tyto jednotky budou oceňovat předmět leasingu a vykazovat výši dluhu v celkové výši nediskontovaných plateb dle leasingové smlouvy.

Účtování leasingu dle IFRS 16 *Leasingy*

Standard IFRS 16, který je účinný od 1. 1. 2019, stanoví zásady uznávání, oceňování, vykazování a zveřejňování leasingů. Standard je relativně podrobný a obsahuje také aplikační příručku k řadě témat, jako je např. určení doby nájmu pro smlouvy s prodlužovacími opcemi či již samotná identifikace leasingu. Ve standardu jsou rovněž uvedeny ilustrativní příklady, které účetním jednotkám usnadňují standard správně aplikovat.

Dle IFRS 16 má smlouva charakter leasingu nebo jej obsahuje tehdy, pokud převádí právo kontrolovat užití identifikovaného aktiva po určitou dobu trvání výměnou za protihodnotu. Kontrola existuje, pokud má zákazník v průběhu doby užívání právo získat v podstatě veškerý ekonomický prospěch z využívání identifikovaného aktiva a současně právo řídit využívání identifikovaného aktiva. Posouzení, zda smlouva obsahuje leasing, může být v praxi náročné.

Účtování leasingu na straně nájemce

Standard poskytuje pro nájemce jeden účetní model, jenž požaduje, aby nájemci vykazovali aktiva a závazky u všech leasingů s výjimkou těch, jejichž doba pronájmu je 12 měsíců či méně nebo u nichž má podkladové aktivum nízkou hodnotu.

Nájemce vyazuje v rozvaze právo k užívání aktiva (right-of-use asset) a závazek z leasingu.

Právo k užívání aktiva se prvotně ocení ve výši závazku z leasingu se zohledněním plateb před datem zahájení a počátečních přímých nákladů vzniklých nájemci, popř. nákladů na uvedení pronajatého aktiva do původního stavu. Po zahájení leasingu nájemce oceňuje právo k užívání aktiva modelem pořizovacích nákladů snížených o kumulované odpisy a ztráty ze znehodnocení.

Závazek z leasingu je prvotně oceněn současnou hodnotou leasingových plateb, které mají být v leasingovém období uhrazeny, diskontovanou implicitní úrokovou mírou leasingu, pokud lze tuto míru snadno určit. Pokud tuto míru nelze snadno určit, použije nájemce přírůstkovou výpůjční úrokovou míru nájemce.

Ve výsledovce nájemce vyazuje odpisy práva k užívání a úroky ze závazku z leasingu ve finančních nákladech. Celkové náklady na leasing (kromě krátkodobých leasingů a leasingů aktiv s nízkou hodnotou) se tak vykazují pod ukazatelem EBITDA, pokud ho společnost používá.

Účtování leasingu na straně pronajímatele

Pronajímatelé klasifikují každý leasing jako operativní, nebo finanční.

Leasing je klasifikován jako finanční, pokud převádí v zásadě všechna rizika a odměny spojené s vlastnictvím podkladového aktiva.

V ostatních případech je leasing klasifikován jako operativní.

Pronajímatel vykazuje aktiva držená v rámci finančního leasingu jako pohledávku ve výši čisté investice do leasingu při zahájení leasingu. Leasingové splátky tak představují splátku pohledávky.

Aktiva pronajatá v rámci operativního leasingu si pronajímatel na rozvaze ponechává a standardně je odepisuje. Přijaté leasingové splátky jsou pak vykazovány v rámci výnosů.

Standard upravuje také specifické situace, se kterými se můžeme v praxi setkat, např. oddělování složek smlouvy, kombinování smluv, variabilní leasingové splátky, modifikace leasingu, prodej a zpětný leasing.

Vývoj kolem nového zákona o účetnictví pro vás sledujeme

Pro zájemce o nový způsob účtování leasingů chystáme v dubnu celodenní seminář [IFRS 16 v praxi: jak na vykazování leasingů?](#)

Přípravě nové účetní legislativy se budeme věnovat i v dalších článcích na našem blogu. Plánujeme také pokračovat v seminářích, kde se budeme novému ZoÚ podrobně věnovat.

Pro bližší informace o všech akcích sledujte [naš web](#).

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Co nás čeká (a nemine) v oblasti účetních standardů IFRS?

Po dlouhé době relativního klidu, kdy od vydání posledního standardu IFRS 17 *Pojistné smlouvy* uplynulo už 6 let, nás v blízké i vzdálenější době čeká hned několik novinek z dílny IASB – tři nové standardy a řada úprav stávajících standardů.

V tomto článku se podíváme, jaké nové standardy a úpravy stávajících standardů plánuje Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB) vydat v tomto a příštím roce, ale také kterým dlouhodobým projektům se nyní věnuje či je plánuje v horizontu pěti let zařadit do svého pracovního plánu.

Pracovní plán je obvykle aktualizován po každém zasedání rady IASB a Výboru pro interpretace. Nejnovější pracovní plán rady IASB pro zasedání v březnu 2024 naleznete [zde](#).

Nové účetní standardy IFRS

Očekává se, že v dubnu 2024 zveřejní rada IASB nový standard **IFRS 18 *Prezentace a zveřejňování v účetní závěrce***. Nový účetní standard IFRS nahradí IAS 1 *Sestavování a zveřejňování účetní závěrky* a provede následné změny v dalších účetních standardech IFRS. Cílem IFRS 18 je zlepšit způsob, jakým jsou informace sdělovány v účetní závěrce, se zaměřením na informace ve výkazu zisku a ztráty. Nový standard bude účinný pro roční účetní období začínající 1. ledna 2027 nebo později.

Očekává se, že v květnu 2024 zveřejní Rada IASB nový standard **IFRS 19 *Dceřiné podniky bez veřejné odpovědnosti: Zveřejňování***. Tento nový účetní standard IFRS bude dobrovolný a bude umožňovat dceřiným podnikům uplatňovat snížené požadavky na zveřejňování při aplikaci účetních standardů IFRS ve svých účetních závěrkách za předpokladu, že dceřiný podnik nemá veřejnou odpovědnost a jeho nejvyšší ovládající nebo mateřský podnik na nižší úrovni sestavuje konsolidovanou účetní závěrku dostupnou pro veřejné použití, která je v souladu s účetními standardy IFRS. Nový standard bude účinný pro roční účetní období začínající 1. ledna 2027 nebo později.

V roce 2025 plánuje IASB vydat nový standard **IFRS 20 *Regulační aktiva a regulační závazky***, který se týká účetních jednotek, na něž se vztahuje regulační dohoda, jež může vytvářet regulační aktiva a regulační závazky. Nový standard by nahradil IFRS 14 *Časové rozlišení při cenové regulaci*, který nebyl schválen pro použití v EU.

Pracovní plán IASB zahrnuje také následující nové standardy, které jsou v různých fázích vývoje a jejichž zveřejnění se očekává až v roce 2026:

- Finanční nástroje s charakteristikami vlastního kapitálu (zveřejněný návrh vydaný v listopadu 2023)
- Podnikové kombinace – zveřejňování, goodwill a snížení hodnoty (zveřejněný návrh vydaný v březnu 2024)

- Dynamické řízení rizik (zveřejněný návrh se očekává v první polovině roku 2025)
- Metoda ekvivalence (zveřejněný návrh se očekává ve druhé polovině roku 2025)

Úpravy stávajících účetních standardů IFRS

V květnu 2024 vydá Rada IASB **úpravy IFRS 9 *Finanční nástroje*** a **IFRS 7 *Finanční nástroje: Zveřejňování*** – Klasifikace a oceňování finančních nástrojů.

Ve 3. čtvrtletí roku 2024 plánuje Rada IASB vydat **Roční zdokonalení účetních standardů IFRS**, která zahrnují drobné změny následujících standardů:

- IFRS 1 *První přijetí Mezinárodních standardů účetního výkaznictví* – Účtování o zajištění u prouživatele
- IFRS 7 *Finanční nástroje: Zveřejňování*:
 - Zisk nebo ztráta z odúčtování
 - Změny pokynů k implementaci IFRS 7 – Zveřejňování odloženého rozdílu mezi reálnou hodnotou a transakční cenou
 - Změny pokynů k implementaci IFRS 7 – Úvod a zveřejňování úvěrového rizika
- IFRS 9 *Finanční nástroje*:
 - Odúčtování závazků z leasingu
 - Transakční cena
- IFRS 10 *Konsolidovaná účetní závěrka* – Určení faktického zástupce
- IAS 7 *Výkaz o peněžních tocích* – Nákladová metoda

V průběhu roku 2024 se očekává, že IASB vydá následující **zveřejněné návrhy** (konečné úpravy by měly být vydány v roce 2025):

- Úpravy IFRS 9 *Finanční nástroje* – Smlouvy o nákupu energie
- Úpravy IAS 37 *Rezervy, podmíněná aktiva a podmíněné závazky* – Rezervy – Cílená vylepšení
- Úpravy IAS 21 *Dopady změn měnových kurzů* – Používání hyperinflační měny vykazování nehyperinflační účetní jednotkou

Ve 3. čtvrtletí roku 2024 se očekává také **dokument s vyhodnocením zkušeností** po zavedení a používání následujících dvou standardů:

- IFRS 9 *Finanční nástroje* – Snížení hodnoty
- IFRS 15 *Výnosy ze smluv se zákazníky*

Připravované projekty IASB

Kromě výše uvedených nových standardů a změn stávajících standardů je k dispozici [speciální stránka](#), kde jsou podrobně popsány projekty, které IASB připravuje, a žádosti, které Výbor pro interpretace obdržel, ale dosud neprojednal.

Očekává se, že IASB zahájí práce na pěti **připravovaných výzkumných projektech** ještě před příštím pětiletým projednáním agendy:

- Nehmotný majetek
- Výkaz peněžních toků a související záležitosti
- Oceňování v naběhlé hodnotě
- Přezkum po implementaci IFRS 9 *Finanční nástroje — Zajišťovací účetnictví*
- Přezkum po implementaci IFRS 16 *Leasingy*

Rada IASB se nejprve zaměří na již probíhající a veškeré časově náročné činnosti. Z toho vyplývá, že v nejbližší době rada IASB nemusí v těchto projektech dosáhnout podstatného pokroku.

Existují také dva **připravované „udržovací“ projekty**, u nichž se očekává, že budou mít úzký rozsah:

- Prodej a zpětný leasing majetku v rámci účetní jednotky s jedním aktivem (IFRS 10 a IFRS 16)
- Mezinárodní daňová reforma – modelová pravidla druhého pilíře (IAS 12)

Na **rezervním seznamu** jsou také dva projekty, které budou do pracovního plánu zařazeny pouze v případě, že před příštím pětiletým projednáním agendy IASB budou k dispozici další kapacity:

- Provozní segmenty
- Mechanismy stanovování cen za znečišťující látky

Zdroj: <https://www.ifrs.org/projects/work-plan>

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 12. ledna 2024.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekaly k 26. březnu 2024 následující dokumenty rady IASB:

Úpravy

- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)
- Úpravy standardu IAS 1 a IFRS 7 *Ujednání o dodavatelském financování* (vydáno v květnu 2023)
- Úpravy standardu IAS 21 *Nedostatečná směnitelnost* (vydáno v srpnu 2023)

[Zpráva o schvalování IFRS v EU](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Pozvánka na seminář z oblasti IFRS

IFRS 16 v praxi: jak na vykazování leasingů?

Seminář

Zveme vás na celodenní seminář společnosti Deloitte zaměřený na standard IFRS 16 *Leasingy*. Nebývalý zájem o téma účtování leasingu neboli pronájmu podle účetního standardu IFRS 16 vyvolal nový zákon o účetnictví, který by měl začít platit od příštího roku. Podle nových pravidel se vykazování nájemních smluv podle IFRS nevyhne prakticky žádná společnost, protože alespoň jednu nájemní smlouvu má naprostá většina firem. Jste na novou situaci připraveni? Pokud si chcete být jistí, jak správně účtovat podle IFRS 16, nenechte si ujít náš seminář, kde se budeme této problematice podrobně věnovat.

Na úvod si vysvětlíme obecné principy pro vykazování a oceňování leasingů na straně nájemce i pronajímatele. Dále se zaměříme na problematiku oblasti, které vyžadují zapojení větší míry úsudku, např. stanovení doby leasingu, modifikace leasingových smluv, účtování o leasingových pobídkách, slevách a podnájmech.

Podělíme se s vámi také o zkušenosti získané při auditech účetních závěrek našich klientů aplikujících standard IFRS 16, podíváme se na časté chyby a ukážeme si, jak se jich vyvarovat. Aplikaci požadavků standardu budeme ilustrovat na řadě praktických případů. V průběhu semináře bude samozřejmě i prostor pro zodpovězení vašich dotazů.

Seminář bude probíhat v tzv. hybridním režimu. Můžete si tedy zvolit, zda se chcete události [zúčastnit osobně](#) v prostorách pražského sídla společnosti Deloitte, nebo zda se [připojíte vzdáleně](#).

Termín

16. 4. 2024, 9:00–16:00 hod.

Pro více informací a registraci prosím navštivte: akce.deloitte.cz

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ_Technical-Desk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Miroslav Zigáček
mzigacek@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindřišková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

dReport: Březen 2024

Zalistujte si v pravidelném přehledu právních novinek.

ÚS vyjasnil otázku souběhu funkcí člena statutárního orgánu a zaměstnance

Správné nastavení právního a smluvního vztahu mezi společností a statutárním orgánem (jeho členem) je pro firmy mnohdy oříšek. Problematické je to zejména v situaci, kdy se má daná osoba zároveň stát (případně zůstat) zaměstnancem společnosti na manažerské pozici. Je takovýto souběh funkcí vůbec právně možný? Jak by měl být daný vztah zasmulován? České soudy se touto otázkou zabývají již několik let. Začátkem roku se k tématu souběhu funkcí vyjádřil i Ústavní soud a zdá se, že máme konečně jasno.

Nepřípustnost tzv. pravého souběhu funkcí, tedy situace, kdy je člen statutárního orgánu zároveň zaměstnancem na vedoucí pozici, a její důsledky pro pracovní poměr (tedy konkludentní zánik / neexistenci) judikují soudy dlouhodobě. Ve svém [nálezu](#) se nyní Ústavní soud v této souvislosti zaměřil na otázku smluvního nastavení vztahu mezi společností a členem statutárního orgánu.

Ústavní soud rozhodoval o ústavní stížnosti předsedy představenstva obchodní společnosti, který byl u společnosti současně zaměstnán na pozici generálního ředitele. Důvodem sporu se společností byla skutečnost, že její společnost z obou pozic odvolala a pro nadbytečnost s ním rozvázala pracovní poměr výpovědí. Tyto události roztočily kola letitých soudních sporů, ve kterých stěžovatel požadoval po společnosti náhradu mzdy za výpovědní dobu, zatímco společnost po něm požadovala vrácení odměny generálního ředitele z titulu bezdůvodného obohacení. Ústavní soud se tak (znovu) zabýval důsledky souběhu funkcí člena statutárního orgánu a vedoucího zaměstnance v pracovním poměru, a to z hlediska vzájemných finančních plnění.

Předně je nutné vzít do úvahy skutečnost, že výkon funkce člena statutárního orgánu představuje specifický institut upravený především občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích. Ty jasně stanovují limity výkonu funkce členů statutárního orgánu včetně povinností a odpovědností, kterých se nelze zbavit ani je omezit žádnou dohodou se společností. Regulován je rovněž smluvní vztah mezi společností a členem statutárního orgánu, kdy zákonnou podmínkou pro účinnost smlouvy (o výkonu funkce) je její schválení nejvyšším orgánem společnosti. V případě neschválení je smlouva neúčinná, a jestliže dojde k plnění poskytnutého na základě takové smlouvy, jedná se o bezdůvodné obohacení na straně statutárního orgánu (respektive jeho členů).

V praxi přitom často dochází ke sjednání pracovní (manažerské) smlouvy dle zákoníku práce, na jejímž základě je člen statutárního orgánu odměňován. Kamenem úrazu pak bývá skutečnost, že tato smlouva a tím i plnění poskytována na jejím základě nejsou schváleny nejvyšším orgánem společnosti, tak jak to u statutářů vyžaduje zákon o obchodních korporacích.

Ústavní soud v tomto kontextu potvrdil svůj předchozí závěr, že člen statutárního orgánu nemá postavení zaměstnance. Bez ohledu na to, jaké právní regulaci je smluvní vztah mezi ním a společností podřízen, není se společností v pracovním poměru. Nic však stranám nebrání, aby byla manažerská smlouva, kterou si sjednají, podřízena režimu zákoníku práce. Je však nutné zohlednit limity stanovené korporátním právem. Dojde-li k uzavření manažerské smlouvy, je podle Ústavního soudu ústavně zcela konformní pohlížet na ni jako na dodatek ke smlouvě o výkonu funkce a klást na ni stejné formální požadavky včetně povinnosti schválení příslušným orgánem (které je podmínkou její účinnosti).

Jak tedy spolupráci nastavit, aby se předešlo rizikům?

Pokud si strany přejí aplikovat na právní vztah zákoník práce, nelze než doporučit, aby vždy uzavřely smlouvu o výkonu funkce, jež bude následně schválena nejvyšším orgánem. V ní by měly jasně specifikovat, která ustanovení zákoníku práce do smlouvy vtělují (a to při respektování korporátních limitů), a dohodnout veškerou odměnu a další plnění, která budou člena statutárního orgánu poskytována. Při nedodržení tohoto postupu strany riskují, že odměna nebude vyplacena na základě platného a účinného právního titulu a člen statutárního orgánu může být vyzván k vrácení poskytnutých plnění.

Petra Schneiderová
pschneiderova@deloittece.com

Jana Hajdučková
jhajduckova@deloittece.com

Legal News [březen 2024]: Posttraumatická stresová porucha jako pracovní úraz?

Posttraumatická stresová porucha jako pracovní úraz, uhrazení dluhu třetí osobou bez souhlasu dlužníka, určení místa pravidelného pracoviště při absenci dohody o něm či prodlení úhrady doplatku ceny díla v situaci zadržetí částky z důvodu vadného plnění ze strany dodavatele. Tato a další zajímavá témata, která v uplynulých týdnech řešily NS a ÚS, na vás čekají na následujících řádcích našich Legal News.

Otázkou, zda **může třetí osoba, jež není povinna k uhrazení dluhu, plnit věřiteli bez souhlasu dlužníka** v kontextu právní úpravy účinné od 1. 1. 2014 se Nejvyšší soud zabýval ve svém rozsudku sp. zn. 28 Cdo 1214/2023. Občanský zákoník tuto otázku výslovně neupravuje, a tedy takový postup ani nezakazuje. Názory v odborné literatuře nejsou jednotné. Nicméně Nejvyšší soud se kloní k názoru, že souhlas dlužníka s plněním jeho dluhu ze strany třetí osoby není nezbytný, a to ani pro splnění jeho povinnosti, ani pro vznik bezdůvodného obohacení. Je tak irelevantní, zda dlužník s popsáním jednáním třetí osoby souhlasí či nesouhlasí. Zabránit takovému postupu může jen tím, že s věřitelem sjedná zákaz plnění třetí osobou.

Nejvyšší soud se ve svém rozsudku sp. zn. 21 Cdo 2608/2023 zabýval dosud neřešenou otázkou, jaká jsou **kritéria pro určení místa pravidelného pracoviště zaměstnance** v případě, kdy toto místo není mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem dohodnuto, popř. je dohodnuto v rozporu s ustanovením § 34a zákoníku práce. Pro zodpovězení této otázky je důležité, že smyslem úpravy institutu pravidelného pracoviště je jednak aplikace základní zásady pracovně právních vztahů, a to zásady zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance, a jednak vyjádření zásady, že závislá práce musí být vykonávána na náklady zaměstnavatele. Platí, že pokud bylo v pracovní smlouvě sjednáno místo pravidelného pracoviště jako její fakultativní obsahová náležitost, lze takto sjednané místo změnit pouze cestou změny obsahu pracovní smlouvy. Nejvyšší soud dále z ustanovení § 34a zákoníku práce dovodil, že určení místa pravidelného pracoviště podle pravidel zde stanovených má stejný dopad, jako by bylo místo pravidelného pracoviště sjednáno v pracovní smlouvě (i když výslovně tomu tak není). Důsledkem je, že i v takovém případě je pro změnu nutná změna obsahu pracovní smlouvy. Jednostranný pokyn zaměstnavatele, jímž tento stanoví počátek výkonu práce v jiném místě, než bylo dosavadní pravidelné pracoviště zaměstnance, není dostatečný.

V dalším rozsudku z oblasti pracovního práva sp. zn. 21 Cdo 3408/2022 Nejvyšší soud hledal odpověď na další dosud judikatorně neřešenou otázku, zda a za jakých podmínek může být **posttraumatická stresová porucha samostatně považována za poškození zdraví způsobené pracovním úrazem**. Nejvyšší soud uzavřel, že posttraumatická stresová porucha může být za určitých okolností

pracovním úrazem. Klíčové je, zda se vyvine v důsledku mimořádně intenzivního stresujícího zážitku vyvolaného událostí, jež se odehrála na pracovišti, které byl poškozený zaměstnanec jako její přímý účastník nebo pozorovatel vystaven při plnění svých pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Tato událost musí současně extrémně vybočovat z běžných, každodenních podmínek výkonu jeho práce. Pokud tomu tak není, jako v tomto případě, kdy došlo k vnímání pouhých vedlejších (sekundárních) projevů takové události (hluku, zvířeného prachu, prchajícího davu lidí apod.), nejedná se o pracovní úraz.

Ve svém rozsudku sp. zn. 25 Cdo 2797/2023 se Nejvyšší soud zabýval **dosud v praxi dovolacího soudu neřešenou otázkou vzniku nároku na úrok z prodlení u pojistného plnění na náhradu za ztížení společenského uplatnění**. V souladu s nálezem Ústavního soudu (sp. zn. II. ÚS 2149/17) dospěl Nejvyšší soud k závěru, že nárok na náhradu nemajetkové újmy v penězích je nutno považovat za nárok majetkové povahy, tj. za peněžitý dluh, byť plynoucí z osobnostních práv. To platí i o pojistném plnění pojišťovny na náhradu ztížení společenského uplatnění. Dostane-li se povinný (pojišťovna) s plněním tohoto dluhu do prodlení, vzniká poškozenému též nárok na úroky z prodlení. Nárok na úrok z prodlení totiž podle § 1970 občanského zákoníku vzniká u všech peněžitých dluhů, a to bez ohledu na právní důvod, z něhož vzešly.

Otázkou **prodlení objednatel s úhradou doplatku ceny díla za situace zadržetí určité částky z důvodu vadného plnění ze strany dodavatele** se poprvé ve své rozhodovací praxi zabýval Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 33 Cdo 2909/2023. Soud dovodil, že i v případě, že ze strany objednatel nedošlo po oznámení vady k uplatnění žádného konkrétního práva z vadného plnění, bude oprávněn část ceny zadržet za předpokladu, že vada nebyla odstraněna (příčemž odstranění je možné do doby uplatnění práva na slevu nebo odstoupení od smlouvy). Následným uplatněním slevy totiž dojde ke snížení kupní ceny a v případě odstoupení od smlouvy povinnost kupujícího (objednatel) zaplatit kupní cenu zanikne. Z díkce § 2108 občanského zákoníku, konkrétně ze slov „odhadem přiměřeně odpovídá“ vyplývá, že i pokud se ukáže, že výše „přiměřené slevy“ z ceny díla je rozdílná od částky, kterou objednatel zadržel, nelze zadržetí takové částky (tedy ani v rozsahu daného rozdílu) považovat za neoprávněné, pokud její výše „odhadem přiměřeně odpovídala“ vyšší slevy.

Jan Procházka
jprochazka@delloittece.com

Petra Schneiderová
pschneiderova@delloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společností Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.